

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Kövesi Margit ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Cseresnyés Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Zalaegerszegi Városi Bíróságnál 16.P.20.892/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Zala Megyei Bíróság 2.Pf.22.079/2008/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a Zalaegerszegi Városi Bíróság 16.P.20.892/2008/4. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 15.000 (Tizenötezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 34.400 (Harmincnégyezer-négyszáz) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 1938-ban született házastársa 2003. február 26-án személygépkocsi vezetőjeként közlekedési balesetben meghalt. A balesetet okozó gépkocsi kötelező felelősségbiztosítójaként az alperes peren kívül rendezte a felperes hozzátartozói kárigényét és a sértett közrehatására is figyelemmel 2003. március 1-jétől önként fizetett havi 23.860 forint tartást pótló járadékot. Tájékoztatva azonban a felperest, hogy néhai házastársának balesetkori életkorára tekintettel 2008. február végéig tudja a járadékot fizetni. Ennek megfelelően 2008 márciusától a járadék fizetését megszüntette.

A felperes keresetében kérte az alperes kötelezését 2008. március 1-jétől havi 23.860 forint tartást pótló járadék megfizetésére. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 2008. november 1-jétől havi 23.860 forint tartást pótló járadék megfizetésére és rendelkezett a 2008. március 1-jétől október 31-ig lejárt összeg megfizetéséről. Megállapította, hogy a felperes házastársa a baleset időpontjában nyugdíjas volt, de emellett ügyvédként dolgozott, aktív életet élt. Az ügyvédi tevékenység nincs

életkorhoz kötve, és a tartást pótló járadék folyósításának időtartama sem köthető az elhunyt személy életkorához, de a hazai statisztika szerinti átlag életkorhoz sem. A felperes a Ptk. 358. §-ának (1) bekezdése alapján továbbra is igényt tarthatott a járadék folyósítására.

A másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és elutasította a keresetet. Indokolásában kifejtette, hogy a Ptk. 358. §-ának (1) bekezdése szerinti tartást pótló (kiegészítő) járadékot a tényleges, illetőleg az elvárhatóan elérhető kereseteket figyelembe véve kell meghatározni. Miután Magyarországon a férfiak átlagos várható élettartama a KSH adatai szerint 69 év, ennek „betöltésével” a felperes hozzátartozójánál sem tekinthető elvárhatóan elérhető jövedelemnek az ügyvédi tevékenységből származó jövedelem a nyugdíj mellett. E körben nincs jelentősége annak, hogy a Területi Ügyvédi Kamara igazolása szerint 70 év feletti életkorú ügyvédek is folytatnak jövedelemszerző tevékenységet, de annak sem, hogy a háziorvos igazolása szerint a felperes házastársa kórházi kezelésre nem szorult, aktív életet élt. Ezek az okirati bizonyítékok nem adnak lehetőséget annak a bizonyossággal határos valószínűséggel történő megállapítására, hogy a felperes házastársa a magyar férfiak átlagos várható élettartamát elérte volna és a 69. életévének betöltését követően is végzett volna ügyvédként jövedelemszerző tevékenységet.

A jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyása iránt a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. A Ptk. 355. §-ának (1), (3) és (4) bekezdéseiben, valamint a 358. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott. Álláspontja szerint a Ptk-nak a kártérítésre és a biztosítási szabályokra vonatkozó rendelkezései időbeli korlátozást nem tartalmaznak, és a Ptk. 358. §-ának (1) bekezdéséből sem következik, hogy a szükségleteinek a baleset előtti életszínvonalon való kielégítésére szolgáló járadék mely időtartamra szól. Neki, mint károsultnak teljes kártérítés jár, és a statisztikai életkor figyelembevételével mellett az egyéniesítésnek jelentősége van.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felperes tartást pótló járadékigényét bíróság jogerős ítélettel nem állapította meg, az alperes önként fizetett havi járadékot,

amelyet egy idő után megszüntetett. A felperes keresete tehát tartást pótló járadék megítélésére irányult a megszüntetésének időpontjától kezdődően és abban az összegben, amelyet korábban az alperes fizetett.

Az alperes arra figyelemmel kérte a kereset elutasítását, hogy a felperes házastársa 2008. évben elérte volna a magyar férfiak 69 évben meghatározott statisztikai várható átlagéletkorát, és az ezt meghaladó életkora, valamint a továbbiakban is biztos jövedelemszerző tevékenysége nem állapítható meg. A felperes járadékigényének megítélése ezért a káronszerzés tilalmába ütközne.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdéséből következően a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy részére a tartást pótló járadék megítélésének a feltételei fennállanak.

A felperes házastársa az alperes biztosítottjának károkozó magatartása következtében meghalt, ezért a felperesnek, mint a károsult tartásra jogosult hozzátartozójának a járadékigénye a Ptk. 355. §-ának (3) bekezdése alapján nem lehet vitás. A balesetért felelős károkozó helyett helytálló biztosító a baleset folytán meghalt személy tartásra jogosult házastársának azt a vagyoni kárt köteles megtéríteni, amely őt a tartás elvesztése folytán érte, mértékénél pedig a meghalt házastársnak még az életében biztosított életszínvonalat kell figyelembe venni. E körben értékelendő az eltartott házastársnak a tényleges, illetőleg az elvárhatóan elérhető keresete (jövedelme) is [Ptk. 358. § (1) bekezdés].

Az a tény, hogy a felperes házastársa a magyar férfiak átlagos várható élettartamát az alperes biztosítottjának károkozó magatartása folytán nem érte el, illetőleg azt nem haladhatta meg, az alperes terhére értékelendő, azt pedig a felperes bizonyította, hogy a házastársa a baleset időpontjában aktív, sportos életet élt és a nyugdíja mellett ügyvédként dolgozott. E tevékenység folytatásától éppen a baleset fosztotta meg, amelynek hiányában esélye volt arra, hogy a statisztikai átlagéletkort meghaladva azt követően is aktív ügyvédi tevékenységet végezzen. A statisztikai átlagéletkor önmagában mutatja, hogy attól felfelé és lefelé is jelentős eltérések lehetnek, és semmi adat nem igazolja, hogy a felperes házastársa ezt az átlagos élettartamot meghaladva ügyvédként jövedelemszerző tevékenységet ezt követően nem végzett volna.

A tartást pótló járadék összegének meghatározásánál azt a vagyoni hátrányt kell vizsgálni, amelyet az eltartottnak - az adott esetben a felperesnek - a férje életben léte esetén jelenleg nem kellene elszenvednie. Az elvárhatóan elérhető kereset pedig a felperestől elvárható keresetet jelenti, mert csak a rászorultsága mértékének megfelelő kártérítésre jogosult. A perben azonban nem merült fel adat arra, hogy a felperestől bármiféle jövedelemszerző tevékenység elvárható lett volna, kizárólag azt a kérdést kellett eldönteni, hogy ha a házastársa a 69. életévét a baleset hiányában meghaladta volna, azt követően is ügyvédként jövedelemszerző tevékenységet

folytathatna. Ebben a körben a jogerős ítélet téves álláspontot foglalt el, az elsőfokú bíróság azonban helyesen mutatott rá arra, hogy az ügyvédi tevékenység nincs életkorhoz kötve, és a tartást pótló járadék folyósításának időtartama sem köthető az elhunyt személy életkorához, de a hazai statisztika szerinti átlag életkorhoz sem. Helyesen mutatott rá a felperes is a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a Ptk-nak a kártérítésre irányadó szabályai a járadék megítélésére időbeli korlátot nem tartalmaznak. Nem volt tehát akadálya annak, hogy a bíróság az összegében nem vitatott tartást pótló járadékot ítéljen meg 2008. évtől kezdődően a felperes részére, mert a megítélésének a feltételeit a rendelkezésre álló bizonyítékok megalapozzák.

A kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete volt a helyes, ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott 239. §-a és 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes együttesen megállapított fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, valamint a feljegyzett fellebbezési és felülvizsgálati illetéknek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján az állam részére való megtérítésére.

Budapest, 2010. február 11.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő

HM